

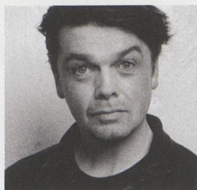

PEER GYNT

ROGALAND
TEATER

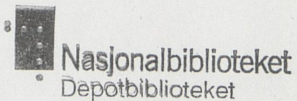
AV HENRIK IBSEN

Arne Nøst

Arne Nøst, teatersjef

PEER NOK

DEG SELV NOK; HVA NOK?

Unge Peer drar på tur inn i marerittet, rir høyt over fjell av virkelighet, inn i sinnets frodige speilinger, vekk fra opphavets grep, fanget av fordommer og egen mangel på refleksjon, jaget av nærhetens krav, innhentet av dødsvarsel og frykt.

Peer,
lettløgneren
som dikter sannhet etter eget behov,
foraktens kokkekunstner
som spyr ensomt
og uoppmerksomt i andres rett,
et menneske gitt av mors liv
danser tett med livets tyngdelov,
blir fallets fallskjermartist,
den skråsikre og brutale smilekaren
som nyter keiserlig erotikk,
et selvskeivt vesen
elsket av få,
den uønskede klatreren
med tau av dikt.

Peer,
Åse Gynts sønn
erobrer handlingsrom
for aggresjon og lykke,
møtes av aldringens endelige seier,
står i Solveigs skygge
med erfart tap av egen vinning,
som om tapet av tid ligner tapet av mening.

Så i støpeskjeen med ham, smelt der og bli borte blant de mange.
Å være seg selv er nok, å miste seg selv er mer enn nok,
ligner Peer noen av oss?

Velkommen til et sete nær Peer

”SE, DETTE VAR EN VINRUS...”

TEKST: NJÅL HELGE MJØS

SLIK UTTRYKTE HENRIK IBSEN SEG OM TIDEN I DET SØRLIGE ITALIA, OPPSLUKT AV ARBEIDET MED *PEER GYNT*. NATT OG DAG HAMRET VILLE, VITALE VERS I HODET HANS; ET DRAMATISK BUKKERITT SOM RASKT BLE FESTET TIL PAPIRET.

Under middelhavets sol, fri fra hjemlandets snevre rammer og arbeidets trivielle rutiner, kunne Henrik Ibsen endelig konsentrere seg om sin diktergjerning. Verkene fra årene i Roma vitner om en lykkelig forfatters forløsning og poetiske flukt. I selvpålagt landflyktighet observerte Ibsen den norske selvgotheten – og kanskje også sitt eget liv og kall - med distanse, overskudd og ironi.

SUKSESS

Peer Gynt ble utgitt like i forkant av julegavesalget i 1867, og verket skulle vise seg å bli en av de største suksessene i den unge dikterens karriere. Sammen med *Brand*, som utkom få år tidligere og hvis tittelkarakter er Peers idealistiske motsats, innebar *Peer Gynt* det store vendepunktet i Ibsens forfatterskap.

Akkurat som *Brand* utfordret *Peer Gynt* lesernes forventninger om hva et drama kunne være. ”Et dramatisk dikt” var Ibsens egen sjangeroverskridende benevnelse. Hva var nå dette? Over fem akter følger vi i dikterisk form slyngelen Peer sin flukt fra seg selv og sine handlinger. Med overskudd maler dramatikerens mektige tablåer for handlingsgangen: fra dølske bygdetun til underjordiske trollheimer, fra naken fjellvidde til glødende ørken, fra Kairos pyramider og Sfinx og frem til en fattiglig seterhytte. Ibsen hadde begått sin ”Galskab” og samtidens kritikere var når sant skal sies ikke udelt positive overfor dette ”vilde” verket.

INSPIRASJON

Ibsen skapte dramaet ut fra en blanding av eventyr og sagn, supplert med inntrykk fra mennesker han hadde truffet. I tillegg dro forfatteren veksler på et utall referanser fra verdenslitteraturen: middelalderse moraliteter som *Spillet om Enhver*, Goethes *Faust*, samt Bibelen og Kierkegaards filosofi. Selve grunnhistorien om Peer Gynt kan Ibsen ha snappet opp under sin vandring gjennom Gudbrandsdalen i 1862. Midt i sitt arbeid med dramaet skriver han i brev til sin foreligger:

”Hvis det kan interessere Dem at vide, saa er Peer Gynt en virkelig Person, der har levet i Gudbrandsdalen, rimeligvis i Slutningen af forrige eller i Begyndelsen av dette Aarhundrede.”

Legenden var også å finne i Peter Chr. Asbjørnsens *Norske Huldreeventyr og Folkesagn*, en eventyrsamling hvis scener og stemninger brakte eksotisk råstoff til Ibsens tekst. Ut fra et slikt stort tilfang av forbilder og inspirasjonskilder har Ibsen bændet og bøyet et høyst originalt verk.

KNITTELVERS

Gjennom rim og rytme drar forfatteren oss inn i tekstuniverset. Særlig bruken av knittelvers og frie folkeviserytmer står frem som passende versføtter for den ustadige og flyktige skikkelsen Peer. Hvor forfatteren konsekvent fulgte en taktfast, strengt hamrende

form, vekselvis firfotet jambe (”lett-tung”) og firfotet troké (”tung-lett”), i sin skildring av den plikttro Brand, er formen mer løssluppen i *Peer Gynt*. Den kaprisøse, frekt uregelmessige rytmen og et stadig omskiftelig enderimsskjema gir et rent klanglig bilde av tittelkarakterens brå kast og luner.

FOLKEEIE

Mottagelsen av boken var dog blandet. Mange følte seg forurettet av Ibsens harselas over nasjonale typer og norske forhold. Andre fant verket vel anspent og utflytende; et ”Prosa på vers”. At samtiden forleste seg på satiren i stykket tok Ibsen med overbærende ro, men at enkelte hoverte over fraværet av poesi kunne han ikke la stå uimotsagt:

”Min Bog er Poesi; og er den det ikke, saa skal den blive det. Begrepet Poesi skal i Vort land, i Norge, komme og bøje sig efter Bogen.”

Til tross for at kritikerne var delte overfor *Peer Gynt* fikk dette ikke noen konsekvenser for salget. Ibsens dramatiske dikt ble en stor suksess både ute og hjemme. *Peer Gynt* har siden funnet sin plass i verdenslitteraturens kanon. I Norge har tittelkarakteren fått statusen folkehelt.

TIL TEATERSCENEN

Verkets popularitet har ikke minst holdt seg gjennom

uttallige sceniske oppførelser, til tross for at Ibsen i utgangspunktet hadde skrevet et lesedrama. Han så i førstningen heller ikke for seg at det ville passe seg for scenen, men kom etter hvert på andre tanker. Kanskje lokket muligheten for en etterlengtet kassasuksess i teatret?

Forfatteren forsto at en kraftig bearbeidelse måtte til dersom teksten skulle tåle rampelyset:

"At *Peer Gynt* kun i forkortet Skikkelse kan bringes paa Scenen, er en selvfølge (...) thi i modsat fald er alt ødelagt."

Peer Gynt sprenger alle rammer for en vanlig teaterforestilling og ville i sin helhet kreve en spilletid på seks-sju timer. Det er grundig dokumentert hvordan forfatteren foreslo tilpasninger og strykninger, og la seg flat for teaterdireksjonens krav om det samme. Ibsens erfaring som instruktør og forhenværende teatersjef viser seg i hans kreative tilrettelegging av teksten for scenen.

DEN DERTIL FØRNØDNE MUSIK

Oppdraget med å tonesette verket ga Ibsen egenhendig til den norske komponisten Edvard Grieg. Ibsen hadde sterke formeningar om dramaets behov for musikalsk ledsagelse, og 23. januar 1874 skriver han til den unge komponisten:

"Sagen er følgende. *Peer Gynt* - hvoraf nu et tredje oplag snart vil udkomme - agter jeg at indrette til opførelse på scenen. Vil De komponere den dertil fornødne musik? Jeg skal i korthed antyde for Dem, hvorledes jeg tænker at indrette stykket."

Over de følgende sidene gir Ibsen klare indikasjoner på hva som trengtes og hvor musikkpartiene burde ligge. Grieg påtok seg oppgaven, men slet med stoffet. Han brukte over et år på å komponere partituret til *Peer Gynt*, et arbeid han hadde svært blandede følelser for underveis:

"Det er et forferdelig umedgjørlig emne, enkelte steder fraregnet, som f. eks. der hvor Solveig synger, det har jeg også altsammen gjort. Og så har jeg gjort noe til Dovregubbens hall, som jeg bokstavelig ikke kan tåle å høre på, således klinger det af kukaker, av norskorskhet og segselvnokhet!"

URPREMIEREN

Forventningene var store foran Christiania Theater 24. februar 1876; kvelden da resultatet av samarbeidet mellom to av den unge nasjonens største kunstnere, Ibsen og Grieg, skulle få sin urforeføring. Teatersjef ved Christiania Theater, svenske Ludvig Josephson, hadde instruert det hele etter klare henvisninger fra dramatikerens selv. Den renommerte maleren Fritz Thaulow sto for dekorasjonene. Urrpremieren av *Peer Gynt* var en påkostet treakters utstyrskomedie; et musikalsk drama som forførte publikum fra første stund.

"Ett saa kolossalt jubel fraan början til slut har jeg val knappast varit med om," bedyrte Josephson, teatersjefen som hadde bragt suksessen opp på scenen. Oppsetningen ble spilt 25 ganger før sommeren og 11 ganger sesongen etter, svært høye tall etter datidens standard. Dessverre satte brannen på Christiania Theater året etter en stopper for forestillingens videre liv. Likevel, dette til tross - oppsetningens påkostede

overskudd og nasjonalromantiske karakter kom til å sette presedens for en rekke senere produksjoner av *Peer Gynt*, både hjemme og ute.

ROGALANDINGEN PEER GYNT

135 år etter at publikum fikk oppleve stykket på scenen for første gang setter Rogaland Teater nå opp sin versjon av dramaet. Den aller første *Peer* noensinne var rogalendingen Henrik Klausen, en ung mann som tidlig valgte å slå inn på de skrå bredder. Klausen var opprinnelig fra Karmøy og rollen som *Peer* på Christiania Theater ble hans definitive gjennombrudd, i en alder av trettito år. I Rogaland Teaters femte oppsetning av *Peer Gynt* gjennom tidene, er tittelrollen nok en gang lagt i hendene på en rogalending. Ibsens tekst og lekende språk ligger til grunn. Griegs musikk - omarrangert - likeså.

"Om blodet er aldri så tynt, en kjenner seg alltid i slekt med *Peer Gynt*," lyder en av replikkene fra dramaet. Ibsen snodde med sitt dramatiske dikt en sølvåre inn i menneskesinnet; inn mot personligheten, individet og individets etiske ansvar. "En vinrus" priste dramatikerens stykket sitt som. Mange opplever fortsatt *Peer Gynt* som en rus; en ekstase og en foruroligende rangel.

Bilder fra Christiania Theaters oppføring av *Peer Gynt*
Studio bilder: E. E. Aubert / Christiania.
Bildene er utlånt av Teatermuseet i Oslo.

SVAKHET, FANTASIER OG TILGIVELSE

TEKST: HALVOR MELBYE HANISCH

Peers smerte, og dermed også den smerten som ødelegger Solveigs liv og plager oss som tilskuere, bunner i at han hverken vet hvem han er eller tror han kommer til å vite det:

”Jeg vil opp, høyt på den bratteste tind; jeg vil ennå en gang se solen stige, stirre meg trett på det lovede land, la snøen legge seg over meg, på den kan de skrive: «her er Ingen begravet», og etterpå – siden! La det gå som det kan.”

Dette er selvfølgelig en «unnskyldning» for det Peer gjør – hans handlinger er ødeleggende og river eget og andres liv i stykker.

MØTET MED DET UKJENTE

Møtet med Bøygen er ikke bare et møte med Peers indre avgrunn – hvem er jeg? – men også et møte med det ukjente. Det er nettopp i dette møtet, hvor de fleste fylles av usikkerhet og føler seg svake og små, at Peer fylles av egne fantasier: ”Jeg kan si hva jeg vil, og mitt sverd kan knuse. Kong Saul slo hundre, Peer Gynt slår tusener.” Og når Peer kan si hva han vil, så vet han hverken hva han snakker om eller hvem han snakker til: ”Hva er du for noe? Ikke dødt, ikke levende. Slimete. Tåkete. Ingen skikkelse heller.”

Peer er imidlertid ikke bare vei inn i fantasien. Han er også på vei inn i spørsmålene der han prøver å få viss-

het. Særlig er dette tydelig når Peer skal finne ut hva som egentlig er sant, når han søker å finne kjernen: Forsøket på å skrelle løken. Akkurat som møtet med Bøygen er et møte med det ukjente, så er løkскrellingen et forsøk på å forstå det ukjente:

”Det var da en ustyrtelig mengde lag! Kommer ikke kjernen snart for en dag? Nei – Gud om den gjør! Til det innerste indre er alt sammen lag – bare mindre og mindre – naturen er vittig!”

KJÆRLIGHETEN I MØRKET

Løken og naturens luner er vittige på samme måte som stykket og tittelkarakteren er vittig – komisk, latterlig, uvirkelig. Men det er ingen glad latter. Peer er først og fremst svak. Når Peers håp om å finne sannheten, eller kanskje heller lyve frem en ”sannhet”, går i knas mister han all fremdrift. Han orker ikke lenger flykte fra, svike og gjemme seg for Solveig. Det eneste håp hos Ibsen er omsorgen, tilgivelsen, det å tilgi både egen og andres svakhet: ”Jeg skal vugge deg, jeg skal våke, sov og drøm du, gutten min!” Kjærligheten løser ikke kaoset, men den er det eneste som lyser opp i kaos og mørke fantasier.

IBSENS FRISTELSE

Ibsen fører en fristelse med seg. Det er fristende, enten man ser Ibsen på scenen eller leser dramaene som tekst, å tenke at Ibsen «avslører» noen figurer. At han

PEER GYNT ER IKKE NOE EVENTYR. DET ER ALVOR. PEER GYNT SITT ALVOR OMHANDLER IKKE FØRST OG FREMST DET Å LYVE, OG HVORDAN LØGNEN SKADER MENNESKER RUNDT DEG, MEN OM HVA SOM SKJER NÅR VIRKELIGHETEN IKKE ER TIL Å STOLE PÅ. ALVORET I PEER GYNT GIR OG REFLEKTERER SMERTE. SMERTEN BUNNER I HVER OG EN AV OSS SITT FORHOLD TIL SVAKHET.

avslører den autoritære stivheten i Brand, Peers manipulerende løgnaktighet, Helmers sexistiske fordommer eller Arnold Rubeks stormannsgalskap. Dette er egentlig en fristelse til å lene seg tilbake i setet og ta avstand. For det å spille seg selv i karakteren og dennes handlinger kan være ubehagelig.

Å SE SEG SELV I PEER

Å se Peer Gynt for så å dømme ham, uten å lytte til stykket, er å handle som en Peer. Når vi dømmer tittelkarakteren hevder vi å ha forstått ham til bunns. Vi har ham nå! Og når vi er fornøyde med vår egen forståelse, kan vi hevde at vi, vi har i alle fall forstått oss selv, - selv om sånne som ham ikke klarer det. Vi føler oss sterke.

Men *Peer Gynt* er smertefullt å se fordi stykket - hvis vi lytter til det - tar fra oss denne hovmodige følelsen. Når vi fordømmer Peers stormannsgale fantasier overfor en avgrunn av en uforståelig verden, betyr det ikke at vi står lenger unna den samme avgrunnen selv.

PEER SETT I BOKS

REGISSØR KJERSTI HORN MEINER *PEER GYNT*
OPPFORDRAR REGISSØREN TIL Å "GO NUTS".

TEKST: MONICA LINDANGER

DIFOR HAR HO GJORT NETTOPP DET.

For dette er ei førestelling om Peers indre, det er eit klaustrofobisk uttrykk der alle skodespelarane er konstant tilstades i ein treboks, med konfetti i ein evig straum frå taket, og eit pulserande og gjennomtrengande lydbilete.

– Eg er opptatt av ekstreme scenografiske løysingar som tvingar skodespelarane til noko. Der dei faktisk må forholde seg til det som skjer på scena, og ikkje berre latar som, fortel Kjersti Horn.

FRYKTA FOR SVAKHEIT

Kjersti Horn ville bort frå den nasjonalromantiske tradisjonen og inn i Peers mørke sinn. Ho har laga ei førestelling om eit ungt menneske som er fullstendig i panikk. Draum og røyndom blandar seg saman. Han har ei identitetskrise. Kva vil det seia å vera seg sjølv?

– Det er eit tidlaust tema, og det blir ein overraska over. Teksten kan vekka mykje hos alle som jobbar med han. Mykje handlar om val, og det å ikkje velja.

Det er viktig for Kjersti at førestellinga appellerer til dei unge, sidan klassikarane ofte er ungdommens første møte med teater.

– Vår førestelling er iallfall ei oppleving. Det har

med det visuelle og den direkte tiltalen til publikum å gjera. Og *Peer Gynt* tar opp ungdomsrelaterte problemstillingar, som identitet. Kva skal eg gjera, og kor skal eg? Stykket handlar om sjølvrealisering, som er veldig aktuelt i dag. Det er eit konkret krav til å vera noko. Det kan vekka negative krefter.

Kjersti har vore opptatt av Peers frykt for det svake og svakheita i seg sjølv.

– Redsla for å vera svak kan skapa ondskap og gjera at ein tråkkar på andre. Forakt for svakheit kjem mykje frå opplevinga av at ein sjølv er svak. Det kan potensielt sett bli farleg hos folk.

TREDJE RUNDE MED PEER

Kjersti utviklar alltid stykka sine i samarbeid med skodespelarane. Det har ho òg gjort her. Manuset er korta kraftig ned. Det er stroke rundt 3-4 timar.

– Folk som er veldig glade i teksten kan nok føla seg snytt. Dramaturgien er gjort meir draumeaktig. Det er så mykje emosjonell illustrasjon i teksten, at det treng ikkje visualiserast. Dette er nesten ei ekspresjonistisk førestelling. Ein treng ikkje forklara kor dei er. Vekta ligg på Peers indre. Det er ein slags

magisk realisme. Det som er problematisk i ein moderne versjon er korleis ein skal forholde seg til det overnaturlige Ibsen skreiv om. Me må jo kunne identifisera oss med den redsla og dei kreftene.

Kjersti har vore regissør og regiassistent på *Peer Gynt* til saman tre gonger før. Mellom anna har ho sett opp ein barneverisjon, der Knut Nærum stod for manusarbeid.

– Eg kjenner teksten godt, men det betyr ikkje at eg forstår alt. Det er ei stor utfordring i teksten. Om ein finn ut kva teksten betyr, kan den få kjenslemessig klang i oss i dag. *Peer Gynt* oppfordrar kvar regissør til å "go nuts". Men eg tar ikkje på meg å forklara alt fullt ut. Førestellinga må stå for seg sjølv. Men me tar diskusjonen på fullt alvor.

SVEIP
AV HELGE TORVUND

Dag Sol Stein er namn Dagane har namn Men nettene har ikkje namn Likevel finst dei Likevel finst me Der i mørkret I natta Utan namn finst me Medan me søv finst me Medan me er i ei anna verd med rare merkelege ord Finst me I mørkret Og vårt mørker finst Mørkret i oss Skuggen finst Inst i lauken Når ingen kjenner namnet

vårt og me er framande ein stad Finst me Dag er eit namn Per er eit namn Åse Marie Men ein gong hadde me ikkje noko namn Me kom bare Hit Har me eit namn? Byrjinga er luft og lunger Eit nytt skrik Eit første skrik i ei eldgammal verd av øyre som har høyrte dette nye På ny og på ny Gjennom hundreåra Gjennom åra utan namn

der målinga flassa av husveggar Fjell vart sprengde i filler og malt til singel og grus Store dundrande tankar rustar bak hus med knuste vindauger Og her Hit Kjem sarte spedbarn seglande inn og ventar å verta møtt med mjuk nærleik I ei verd med enorme dumparar med varme kjempehjul som

luktar gummi og diesel I netter med godstog i full fart over vide lysnande sletter og havdagar der helikopter styrtar Midt i alt dette Kjem spedbarn inn i verda Kjem vaknande inn Sveipt i tepper Og smiler Og vil ha bryst Og me gir dei namn

Me gir dei namn som kjem glidande inn frå fortida med lyden av regn og gudar og vind Lyset frå dag og sol og stein Og barnet gir oss namn Mamma Pappa Pama Mapa Dadda Og så spring språket ut som lauv Som leik Som song Som ein lauk er språket Kvart ord Kvart namn er sveip på sveip Lag på lag

Me har namn Me er Rolf og Olav Per og Pål Paal-Helge Paul Klee Kven er me? Per og Pål og Espen Arnakke Du Per Eg Per Alle Per Ingen Kløyv ein stein Og kven er der? Løft ei grein? Gå inn der Bortanfor halvlivet Opna permene Kven les dagen? Ken les runer Rune les dagbok Tarjei les Liv Henrik skriv

om Knappestøyparen Sigmund om klokkekakaren I ein kveld som løyser seg opp i røyk Og kverv i dansande ringar Rockande ringar Per Elvis Per Sivle På nikk På namn I min himmel er det rock og hundar Regn og rom Stadig nye rom Stadig nye dører inn Nye greiner å løfta Du løfter greina og går inn i lysinga Opnar ei ny dør og går inn i endå eit rom

Me var sveipte i tepper Låg inntil mjuk hud Så fekk me klede og meir klede og hjelm og vernebriller og visir - - Ta av deg kleda! Frakken av normer Jumperen av haldningar Skjorta av meiningar T-skjorta av kjensler Ta av deg tankane sitt visir Ta av deg namnet Kven er du som ser gjennom augo Spør Sigmund Spør Hulda

Kven teier bak nervar Spør Frank Spør Stein Spør Jesus Johannes Kitty Arne og Per Her kviler ingen Og likevel Solveig Noko ser gjennom Solveig Nok ser gjennom Per Asgeir Terje Deg Meg Og ser oss alle Nå har me kome hit Nå er me her Me trekkjer pusten Me leiter etter ord Det ordet Namnet på dette mørkret På det som finst og

andar ut

GRIEG I SMÅBITAR

TEKST: MONICA LINDANGER

LYDDESIGNAR ERIK HEDIN HAR PLUKKA GRIEGS *PEER GYNT*-MUSIKK I SMÅBITAR OG LAGD EIT LYDBILETE SOM SKAL TREFFA PUBLIKUM SOM EI PULSERANDE BØLGE.

Rogaland Teater har hatt eit unikt samarbeid med Stavanger Symfoniorkester i produksjonen av *Peer Gynt*. Det var fiolinar, bratsjar, celloar, kontrabassar, harpe, fløyter, piccolofløyter, klarinettar, oboar, fagottar, trompetar, trombonar, paukar og trommer, totalt 60 musikarar, som var Edvard Griegs originalbesetning, har spelt inn musikken som utgjer det intense lydbiletet i stykket. Alt baserer seg på Edvard Griegs originale *Peer Gynt*-musikk, og det er lyddesignar Erik Hedin som har plukka dei tradisjonsrike komposisjonane frå kvarandre, for så å setja dei saman til ei pulserande og fengslende bølge av lyd.

– Musikken er jo halve opplevinga, som filmregissør George Lucas seier. Eg vil at lydbiletet skal jaga *Peer Gynt* gjennom heile stykket. Denne førestellinga speglar Peers indre, og det kan ein seia musikken òg gjer til

tider, seier Erik.

Du kan ana Griegs originalkomposisjon i det nesten konstante, pulserande lydbiletet, som i varierende intensitet følgjer *Peer* på si reise.

– Eg håpar førestellinga òg kan vera ei reise for publikum, der dei reflekterer over seg sjølv. Musikken skal vera ei bølge som drar folk inn i historia. Den kan setja i gang fantasien, som det er viktig at publikum bruker i denne førestellinga. Lyden er ei lenke mellom scene og sal, og lyden påverkar publikums tolking av det ein ser, fortel lyddesignaren.

Han synst det har vore eit fantastisk samarbeid med symfoniorkesteret:

– Dei har vore så engasjerte og entusiastiske. Dei har kome med innspel, og eg har fått god støtte frå dei.

– *Har du vore tru mot Griegs originalmusikk?*

– Nei. Eg er inspirert av han, men han kan ikkje akkurat stillast til ansvar for mitt arbeid. Men alle klangar og notemateriell baserer seg på originalmusikken. Det meste me høyrer på scena er frå innspelinga med symfoniorkesteret, men eg har òg tatt inn egne mixar for å skapa ei meir moderne innpakning.

Erik har aldri før lagd eit så ambisiøst lydbilete. Han har ofte jobba med musikarar, men aldri med så mange.

– Det er mykje jobb å laga noteoppsett for så mange, til tider har det vore så vanskeleg at eg nesten har grått. Men me kom i land. Og det klinger mykje betre enn eg kunne førestelt meg, seier Erik nøgd.

Peer Gynt:
GLENN ANDRÉ KAADA

Kom fra Statens Teaterhøgskole til Rogaland Teater i 2003. Hans første oppgave var rollen som Stanley i *En handelsreisendes død* av Arthur Miller (2004). Glenn André har vært med i dramaserien *Seks som oss* på TV 2, og i spillefilmen *Blodsband* (2007) av Marius Holst. Våren 2008 var han aktuell som Uria Shelley i Bertholt Brechts *Mann = Mann*, som vant Hedda-prisen som Årets teaterprosjekt. Kaada spilte Torvald Helmer i *Et dukkehjem* ved Riksteatret i 2010. Kaada medvirket i *Verdens Ende* og *Frykten* ved Rogaland Teater i 2010. I Rogaland Teater og Teatret Vårt i Moldes samarbeidsprosjekt *Enron* spilte Glenn André Andrew Fastow.

"Å være seg selv går ikke an."

Solveig:
NINA ELLEN ØDEGÅRD

Kom fra Statens Teaterhøgskole til Rogaland Teater i 2002. I 2005 ble hun tildelt Hedda-prisen for "fremragende sceneprestasjon" for sin rolle som Josie i *Måne for livets stebarn*. Nina Ellen har blant annet spilt Nora i *Et dukkehjem* og hovedrollen Bess i *Breaking the Waves* ved Oslo Nye Teater. I 2010 spilte hun i den Hedda-prisvinnende *Vi som er hundre*, i *Verdens Ende*, *Frykten* og *Kosmisk frykt eller dagen da Brad Pitt fikk paranoia* på Rogaland Teater. Våren 2011 var Nina Ellen å se som Honey i *Hvem er redd for Virginia Woolf?*

"Å være seg selv er å søke seg selv."

Knappestøperen:
LARS FUNDERUD JOHANNESSEN

Har sin skuespillerutdannelse fra blant annet Circle in the Square Theater School i New York, hvor han var ferdig i 2003. Han har jobbet ved flere norske teatre, blant annet Teatret Vårt, Agder Teater, Brageteatret, Riksteatret og Det Norske Teatret. Han har medvirket ved Festsplillene i Bergen, og han har spilt i flere TV- og filmproduksjoner. På Rogaland Teater har han de siste årene vært å se i *Little Shop of Horrors*, *Jungelboken 2099*, take away-teatret *Contractions* og *Haugtussa*.

"Å være seg selv er å se klart."

Mor Åse:
SVEIN HARRY SCHÖTTKER HAUGE

Gikk ut fra Statens Teaterhøgskole i 1992. Han var ved Teater Ibsen før han i 1994 kom til Rogaland Teater. Svein Harry mottok Bibelprisen for 2007 for sin rolle som Josef i *Jesus, gutten min*. I 2010 ble han Hedda-nominert for tittelrollen i *John Gabriel Borkman*. Han medvirket også i *Jungelboken 2099*, *Frykten* og *Firmafesten*. Våren 2011 spilte han George i *Hvem er redd for Virginia Woolf?* Svein Harry var også regissør og dramatiker på *Last Call - En tenkt time i Eva Cassidys liv*.

"Å være seg selv er å være ærlig i forhold til eget verdisyn og være modig nok til å vise det."

Aslak smed og Dovregubben:
ANDERS DALE

Kom fra Statens Teaterhøgskole til Rogaland Teater i 1994, hvor han debuterte som Joe i Tony Kushners *Engler i Amerika*. Han har spilt i en rekke stykker ved Rogaland Teater og Den Nationale Scene. I 1997 var Anders nominert til Gullruten for sin innsats i NRKs dramaserie *Blodsbånd*, og vinteren 2004/05 høstet han mange lovord for sin gripende tolkning av Smike i *Nicholas Nickleby* på Rogaland Teater. I 2010 og 2011 spilte han Bagheera i *Jungelboken 2099*. Våren 2011 var han regissør på *Hvem er redd for Virginia Woolf?*

"Å være seg selv er seg selv å døde."
Knappestoperen

Den grønnklede og en Fellah:
RAGNHILD ARNESTAD MØNSS

Ble uteksaminert fra The Liverpool Institute For Performing Arts (LIPA) i 2003. Hun debuterte i Norge som Bianca i *Folkeutrydning* på Trøndelag Teater. Hun har blant annet jobbet ved Akershus Teater og Hedmark Teater. Ragnhild debuterte ved Rogaland Teater i *Frøken Julie* i 2006. Senere har hun blant annet spilt i *John Gabriel Borkman*, den Heddaprisvinnende *Vi som er hundre*, *Jungelboken 2099*, *take away-teatret Contractions* og *Haugtussa*.

"Å være seg selv er å lytte til mitt barnesinns grunnstemme i alle de "meg selv" jeg er i møte med verden."

**Ingrid og Hussein:
MAREIKE WANG**

Ble uteksaminert skuespiller ved The Liverpool Institute for Performing Arts (LIPA) i 2006. Etter endt utdanning bodde og jobbet hun i London i to år, hvor hun blant annet spilte rollen som Mirandolina i *Dinner At Mirandolina's*. Mareike slo i Norge igjennom som Pepita i Bentein Baardsons oppsetning *Taube* på Edderkoppen Teater i Oslo, før hun kom til Rogaland Teater. Her har hun spilt i *Little Shop of Horrors*, *Sandnes City*, *Firmafesten*, *Haugtussa* og *Last Call* – en tenkt time i Eva Cassidys liv.

"Å være seg selv er å ikke forsøke å ligne noen, selv om folk har behov for å kontrollere og sette hverandre i bås."

**Brudgommens mor, en seterjente og Presten:
GRETILL TANGEN**

Debuterte på Rogaland Teater i Hulda Garborgs *Kari Trestakk* som seksåring i 1956. Hun var elev ved teateret fra 1966 til 1970. Gretelill har vært å se i over hundre roller ved Rogaland Teater, blant annet som tittelrollen i *Yerma* (1978), madam Torvestad i *Garman & Worse & co* (1997) og Mor Åse i *Peer Gynt* (2001). I 2009 og 2010 spilte hun i enmannsforestillingen *La fare hen la gå*. Gretelill har de siste årene også spilt i *Sandnes City*, *Verdens Ende*, *Firmafesten* og *Haugtussa*.

"Å være seg selv er å alltid stille seg selv først i køen."

**En seterjente og Prof. Begriffenfeldt:
METTE LANGFELDT ARNSTAD**

Gikk ut fra Statens Teaterhøgskole i 1981. Året etter startet hun sin karriere ved Rogaland Teater. Mette fikk teaterprisen Maktå for tittelrollen i *Agnes - et barn av Gud* (1983). Hun har medvirket i en rekke stykker ved Rogaland Teater, både som skuespiller og regissør. Hun har spilt i *John Gabriel Borkman* (2009), *Verdens Ende*, den Hedda-prisvinnende *Vi som er hundre* (2010), *Sandnes City* og take-away-forestillingen *Ord over grind*. Mette har også vært tilknyttet en rekke andre kulturinstitusjoner.

"Å være seg selv er også å være noe for andre."

**Mads Moen, en desertør og Kokken:
SVEIN SOLENES**

Er utdannet ved ArtsEd London School of Acting i England. Han har spilt i en rekke stykker ved Teatret Vårt, hvor han har vært fast engasjert i en årrekke. Høsten 2008 spilte han blant annet hovedrollen i *Sigurd Slembe*, og Jamie i den kritikerroste forestillingen *Lang dags ferd mot natt* i 2009. Ved Rogaland Teater har Svein blant annet medvirket i *Sandnes City*, *Firmafesten*, *Haugtussa* og i Ari Behns *Treningstimen*.

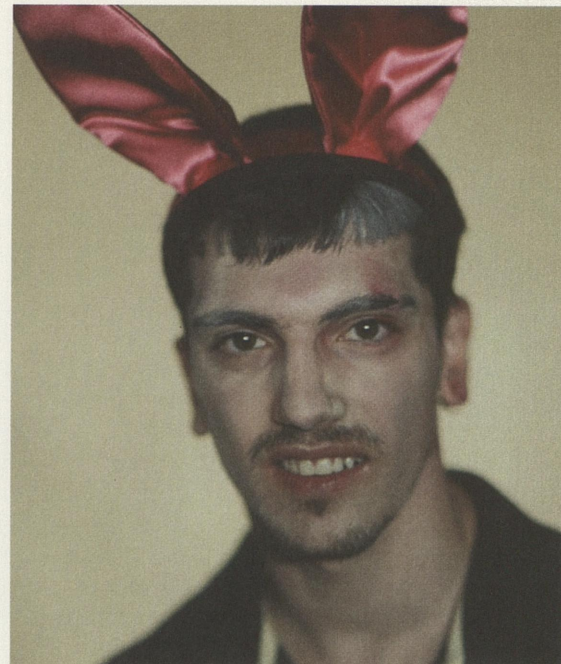
"Å være seg selv er å være sin egen fasit og sitt eget evige mysterium."

**Lille Helga og Anitra:
MARJAM IDRIS**

Har spilt i tre produksjoner ved *Iduns julekomedie* ved Stavanger katedralskole: *Disipler* (2009), *Syg Ungdom* (2010) og *Eksperimentet* (2011).

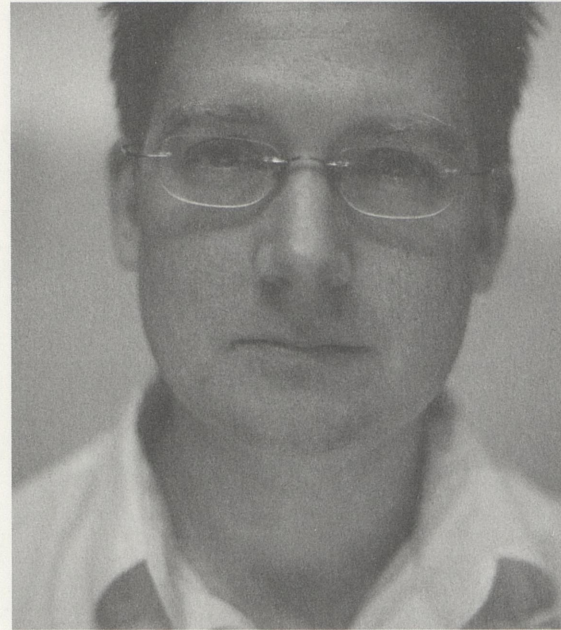
"Å være seg selv er noe man visstnok skal gjøre på job-bintervju, har jeg hørt."

**Ungen:
AMIR HASHANI**

Har vært elev ved Sola kulturskole (2009-2011), der han medvirket i *Pippi Langstrømpe* og *Folk og røvere i Kardemomme by*. Amir har også vært med i Barne- og ungdomsteatret ved Rogaland Teater. Han er i dag elev på teaterlinja ved Lundheim Folkehøgskole.

"Å være seg selv er å være unik."

Regissør:
KJERSTI HORN

Utdannet regissør ved Dramatiska Institutet i Stockholm i 2006, men hun debuterte som regissør allerede i 1999 med forestillingen *Shopping and Fucking* på Centralteatret i Oslo. Etter utdannelsen har hun arbeidet ved et stort antall scener i Norden, blant annet Stockholms Stadsteater, Dramaten i Stockholm, Den Nasjonale Scene, Oslo Nye Teater, Nationaltheatret og Hålogaland Teater. Kjersti har tidligere regissert forestillingen *Øyelys* (2009) ved Rogaland Teater, som ble svært godt mottatt.

"Å være seg selv er å tørre å vise seg sårbar i møte med andre mennesker."

Scenograf og kostymedesigner:
KATJA FREDERIKSEN

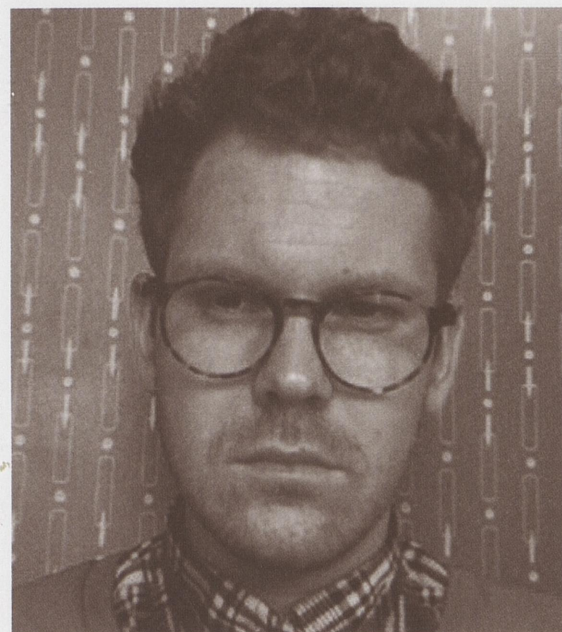
Utdannet kostymedesigner og scenograf ved Kunsthøgskolen i Oslo i 2006 og Dramatiska Institutet i Stockholm i 2010. Står bak kostymer og scenografi til teateroppsetninger, danseforestillinger og kunstprosjekter i inn- og utland. Denne høsten aktuell med *Natta mamma* på Oslo nye og *Twist* med Teater NIE (NO/CZ) i Gent i Belgia. Katja gjester nå Rogaland Teater for første gang.

"Att vara sig själv är att plocka sönder sig själv i oändligt många brödsmlor och sedan ge var och en smula till varje människa man någonsin kommer möta."
Kristian Hallberg

Lyddesigner:
ERIK HEDIN

Utdannet lyddesigner og komponist ved Dramatiska Institutet i Stockholm. Erik har hatt ansvar for lyddesign og musikk på produksjoner ved flere teatre i Norge og Sverige, blant annet ved Riksteatret, Nationaltheatret og Stockholms Stadsteater. Erik arbeider ofte med musikere for å lage et utgangspunkt for sitt lydarbeid. Til forestillingen *Alfa og omega - Edvard Munch* på Oslo Nye Teater jobbet han med kammerkoret Ensemble 96, og til *Peer Gynt* har han skrevet notemateriale for 60 musikere fra Stavanger Symfoniorkester.

"Å være seg selv er å ta seg av sine barn."

Lysdesigner:
CHRISANDER BRUN

Utdannet lysdesigner ved Dramatiska Institutet i Stockholm i 2010. Han har vært lysdesigner ved blant annet Riksteatret, Dansens Hus og Dramaten i Stockholm. Chrisander har hatt ulike oppdrag som lysdesigner/scenograf/fotograf for blant annet frigrupper i hjembyen Stockholm. Er denne høsten aktuell med forestillingene *Natta Mamma* på Oslo Nye Teater, *Beauty and the Beast* på Moderna Dansteatern i Sverige og *Pulcinella* og *The Ring Of Spring* ved Karelian state music theatre i Russland. Chrisander gjester nå Rogaland Teater for første gang.

"Att vara sig själv handlar om att se sitt ansikte i spegeln samtidigt som man försöker rita av det med nåsan."

Kristian Hallberg

Maskør:
HELENA ANDERSSON

Utdannet maskør ved Dramatiska Institutet i Stockholm i 2004. Hun har jobbet frilans siden da, og jobber med både teater, sirkus, dans, opera og musikkvideoer. Hun har også designet teaterkostymer. Helena har jobbet mest i Sverige, blant annet ved Uppsala Stads-teater, Riksteatern, Dramaten, Circus Cirkör, Opera på Skåret og Roma Teatern. Hun sitter i Teater i Hagas kunstneriske team. Helena jobbet for første gang i Norge nå i år, med *Knutby* på Hålogaland Teater.

"Å være seg selv er å være veldig modig, om og om igjen."

PEER GYNT

AV HENRIK IBSEN
BEARBEIDET AV KJERSTI HORN OG NJÅL HELGE MJØS

REGISSØR: **KJERSTI HORN**
SCENOGRAF OG KOSTYMEDESIGNER: **KATJA FREDRIKSEN**
LYDDESIGNER OG KOMPONIST: **ERIK HEDIN**
LYSDISIGNER: **CHRISANDER BRUN**
DRAMATURG: **NJÅL HELGE MJØS**
MASKØR: **HELENA ANDERSSON**

MEDVIRKENDE: **GLENN ANDRÉ KAADA, NINA ELLEN ØDEGÅRD, LARS FUNDERUD JOHANNESSEN, SVEIN HARRY SCHÖTTKER HAUGE, RAGNHILD ARNESTAD MØNNESS, MAREIKE WANG, GRETILL TANGEN, METTE LANGFELDT ARNSTAD, ANDERS DALE, SVEIN SOLENES, MARJAM IDRISSE OG AMIR HASHANI.**

FORUTEN SINE RESPEKTIVE ROLLER, INNGÅR ENSEMBLET I ULIKE SØMLØSE KONSTELLASJONER PÅ HÆGSTAD GARD, I DOVREGUBBENS HALL, I DÅREKISTEN OSV.

INSPISIANT: **KRISTIN BOYE HANSEN**
SUFFLØR: **ANNERUT JONER**
REKVISITØRER: **GRETE LARSSEN OG TOVE IDLAND**
FRISØR: **INGER HERMANSEN**
LYSAVVIKLERE: **HAAKON ESPELAND OG REID ROSSNES**
LYDAVVIKLERE: **ANDREAS VEIRE OG WEST AUDIO**
PAKLEDERE: **HEIDI GLESAEEN OG SIW FOSSUM**
SCENETEKNISSK ANSVARLIGE: **JOHN SIKVELAND OG TERJE SKJØREÅSTAD**

TAKK TIL: **ARNE ALMROTH, KRISTIANE NORVOLL, MORTEN SCHJELDERUP WENSBERG, EMIL BERNHARDT, FRØDE YTRE-ARNE, EIRIK STAKKELAND, AUD BERGGRAF SÆBØ, ANNA S. SONGE-MØLLER OG EIRIK BØ.**

PREMIERE LØRDAG 3. SEPTEMBER 2011, HOVEDSCENEN.
FORESTILLINGEN VARER I OM LAG 2 TIMER OG 10 MINUTTER INKL. PAUSE.

ALT AV KOSTYMER OG DEKORASJONER ER TILVIRKET VED ROGALAND TEATER SINE VERKSTEDER.

FOR MER INFORMASJON: WWW.ROGALAND-TEATER.NO

119131330

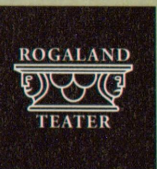
Depotbiblioteket

Peer Gynt

11G131330

PEER GYNT

REDAKSJON: MONICA LINDANGER,
PERNILLE KALDESTAD,
ESPEN VALVIK HARALDSEN,
NJÅL HELGE MJØS OG ARNE NØST.
FOTO: EMILE ASHLEY
GRAFISK DESIGN: STIG HÅVARD DIRDAL
TRYKK: KAI HANSEN TRYKKERI

